

Takács Szabolcs, a Miniszterelnökség államtitkára

Érdekünk a szomszédos régió stabilitása és EU-s csatlakozása

A nyugat-balkáni országok a '90-es évek óta nagyon hosszú utat tettek meg a fejlődés terén, és egyértelműen bizonyítják, hogy elkötelezettek az uniós csatlakozás mellett. Legutóbb a migrációs válság idején tettek tanúbizonyságot elkötelezettségükről, és akár a saját kárukra is, de lezárták nyugat-balkáni migrációs útvonalat. Ezért sem kérdéses, miért fontos Magyarország számára a Nyugat-Balkán integrációjának napirenden tartása – fejtette ki a Magyar Fórumnak Takács Szabolcs európai uniós ügyekért felelős államtitkár.

Decemberben megbeszélést folytatott Maciej Popowskival, az Európai Bizottság Bővítési Főigazgatóságának főigazgató-helyettesével. Deli Andor délvidéki EP-képviselő szerint több EU-s állam a bővítési stop mellett foglal állást. Államtitkár úrnak is ez a véleménye?

– Tény, hogy egyes tagállamok vezető politikusai úgy beszélnek a Nyugat-Balkánról, mint egy távoli térségről. Ne feledjük el, hogy Magyarország határos azzal a térséggel, amelynek két uniós és schengeni tagország a szomszédja. A nyugat-balkáni országok helyzetét nem lehet függetleníteni saját helyzetünktől sem. Különös figyelemmel kell tekintetünk erre a régióra, hiszen nem csak az EU érdekelt szorosabb kapcsolat kialakításában az ottani országokkal. A térség iránt kiemelt érdeklődést mutató államok az EU közvetlen szomszédságának hatalmi egyensúlyát is átrendezhetik. Szomszédságunk stabilitása biztonsági és gazdasági szempontból is érdekünk. A nyugat-balkáni országok a '90-es évek óta nagyon hosszú utat

tettek meg a fejlődés terén, és egyértelműen bizonyítják, hogy elkötelezettek az uniós csatlakozás mellett. Lakosságuk többsége támogatja az euroatlanti integrációt. Legutóbb a migrációs válság idején bizonyították elkötelezettségüket, és sokszor akár a saját kárukra is, de lezárták nyugat-balkáni migrációs útvonalat. Ezért sem kérdéses, miért fontos Magyarország számára a Nyugat-Balkán integrációjának napirenden tartása. Lényegesek a gazdasági szempontok is. A belső piac bővülésére gondolok – korábban Magyarország csatlakozásának is volt hozzáadott értéke ezen a téren az akkori uniós tagállamok számára. Így a Nyugat-Balkán csatlakozása az EU-hoz Magyarország számára is gazdasági haszonnal járna. Magyarország politikailag is támogatja a bővítési folyamatot – szakmai segítséget is nyújtunk. Nagyköveti rangban működő integrációs tanácsadóink dolgoznak Belgrádban, Podgoricában, Szarajevóban, Szkopjében és Tiranában is. A közeljövőben Koszovóba is szeretnénk tanácsadót küldeni. Az eddigi visszajelzések rendkívül pozitívak. A Miniszterelnökség és az államtitkárságom például a nemrég létrejött montenegrói Európa-ügyi Minisztériumot anyagilag is támogatja kapacitásainak fejlesztése érdekében. Igaz, a tagjelölt államok közül Magyarország csak Szerbiával határos, azonban sok kulturális, infrastrukturális és kereskedelmi szállal kötődünk az egész térséghez. Az EU bővítésével ezek a kapcsolatok még inkább erősödnének.

Korábban tárgyalt a térség államainak kormánytagjaival?

– Természetesen; tavaly Boszniában, Montenegróban tárgyaltam, vendégünk volt a szerb integrációs miniszter. Államtitkárságunk szorosan együttműködik a Külgazdasági és Külügyminisztériummal, hiszen a bővítés elsősorban külpolitikai kérdés. Tehát a Kormány az uniós ügyekben is igyekszik támogatni a nyugat-balkáni országokat.

Említette Koszovót, amelynek kérdése máig rendezetlen. Milyen feltételekkel lehet felvenni a nyugat-balkáni államokat az EU-ba?

– Természetesen vannak olyan problémák, amelyeket az adott országoknak orvosolniuk kell. Ilyen például a Belgrád és Pristina közti dialógus kérdése. Egyértelmű, hogy tisztában vannak ezek az országok azokkal a feltételekkel, melyeket elvár tőlük az Európai Unió. Magyar részről megpróbálunk segíteni abban, hogy teljesüljenek azok a társadalmi, strukturális, gazdasági reformok, melyek az uniós előcsatlakozásnak feltételei. Ugyanakkor elvárjuk az Európai Bizottságtól, és ezt közöltem Maciej Popowski úrral is, hogy Brüsszel Nyugat-Balkán-stratégiája és az ahhoz kapcsolódó dokumentumok egyszerre fogalmazzanak meg üzeneteket a térség országainak, és a nyugat-európai szkeptikus tagállamok politikai elitjének, sőt a társadalmának is, mert annak meggyőzése szintén lényeges. A szkeptikusokkal el kell fogadtatni, hogy ez a térség nem csak földrajzilag, hanem kulturálisan és történelmileg is Európa része. Sőt biztonságpolitikai kockázatot jelent, ha nem integrálja ezeket az államokat az unió. Tehát az EU bővítését kevésbé pártoló tagállamokat is meg kell győzniük arról, hogy a Nyugat-Balkán európai integrációja Európa közös érdeke. Csak akkor beszélhetünk releváns politikai előrelépésről, ha Montenegró és Szerbia számára világos időkeretet határoznak meg a tagság lehetséges időpontjára, ha Albánia és Macedónia számára konkrét dátumot jelölnek meg a csatlakozási tárgyalások megkezdésére, és ha Bosznia-Hercegovina esélyt kap a tagjelöltté válásához, valamint ha Koszovónak biztosítják a lehetőséget egy különleges balkáni kapcsolat kialakítására, amíg rendezik az ország elismerésének kérdését.

Szavaiból azt veszem ki, hogy még vannak olyan államok, amelyek szerint – ahogy mi is tanultuk a történelemórákon – a Balkán Európa puszkaporos hordója.

– Kétségtelen, hogy olyan térségről beszélünk, amelyet nagyon sok háború, polgárháború sújtott. Még mindig léteznek társadalmi feszültségek, ezért is feladatunk a Nyugat-Balkán segítése. Fontos lenne, hogy az EU egy rendkívül hatékony, életképes stratégiát dolgozzon ki. Azt tapasztaljuk, ha a térség társadalmi pozitív üzeneteket kapnak, akkor még inkább fokozódik az uniós elkötelezettségük. Viszont, ha folyamatos szkepticizmussal, halogatással találják szembe magukat, akkor alábbhagy az elkötelezettségük. Most, amikor az egyik fontos

tagállam távozik az Európai Unióból, különös jelentőséggel bír, hogy legyenek olyan országok, melyeket az EU felvehet. Ezért is fontos, hogy gyors és konkrét döntések szülessenek az integrációról, mert ez az unió jövőjét nagyban befolyásolja. Nem véletlenül hangoztattuk, hogy az unió következő hétéves költségvetésének tervezetében szerepeljen elkülönített összeg a későbbi bővítésre.

Albánia után Boszniában él a legtöbb muzulmán a Balkánon. Ők a háború után erősen lecsökkent, 3,7 milliós boszniai lakosság 44 százalékát teszik ki. Ezért is kérdezem, mi a véleményük a nyugat-balkáni országok vezetőinek a migrációról?

– Tudjuk, hogy Szerbia és Macedónia rendkívüli erőfeszítéseket tett az EU biztonsága érdekében. Mindkét ország partnerünk volt a bevándorlás megfékezésében, amikor a nyugat-balkáni migrációs útvonalat ellenőrizték. A nyugat-balkáni országok egyetértenek abban, hogy mindent meg kell tenni az illegális migráció és olyan elemek beszivárgása ellen, akik veszélyeztetik nem csak a térség, de egész Európa biztonságát.

Elképzeltető, hogy a bővítéssel a visegrádi csoport is bővül?

– Jelenleg Szerbiának és Montenegrónak van a legnagyobb esélye, hogy az unió tagjává váljon. A többi államnak pedig valódi és reális esélyt kell adni. A V4 bővítéséről: mostani formájában a visegrádi együttműködés kiválóan működik, a csoport országai hasonlóan gondolkodnak Európa jövőjéről. A V4-államok több kérdésben, így a migrációs politikában erős,

Nyugat-Balkán és a migráció

Írta: Medveczky Attila

2018. január 30. kedd, 11:05 -

meghatározott, közös álláspontot képviselnek. Arra is volt példa, hogy a visegrádi országok ad hoc módon, egyes kérdésekben együttműködtek más uniós országokkal, így Ausztriával vagy Szlovéniával. Ugyanakkor a hatékonyság megőrzése érdekében nem tervezzük a visegrádi csoport bővítését. A visegrádi négyek határozottan kiállnak az Európai Unió nyugat-balkáni bővítése mellett. Mindegyik ország kormánya tudja, és hangoztatja, hogy a Nyugat-Balkán nélkül az EU nem teljes. Ezért a csoport ösztönzi a regionális együttműködést a Nyugat-Balkánon, és jó, ha ezt a Visegrádi Együttműködés inspirálhatja.

Medveczky Attila